

**Порядок та умови надання соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку»
Хмельницьким міським територіальним центром соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)**

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 №1417 «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» та Методичних рекомендацій щодо організації соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку» у територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг), затверджених наказом Мінсоцполітики України від 25.08.2011р. №326.

1.2. Цей Порядок визначає основні правила впровадження соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку».

1.3. Надання соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку» (далі послуга) забезпечується Хмельницьким міським територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (далі – територіальний центр).

1.4. Послуга надається за наявності не менше 30 слухачів старшого віку.

1.5. У своїй діяльності працівники керуються рішеннями та наказами Міністерства соціальної політики України, рішеннями Хмельницької міської ради, розпорядженнями та наказами Департаменту соціального захисту населення Хмельницької ОДА, управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради, положенням про територіальний центр та наказами директора територіального центру.

1.6. Метою надання послуги є реалізація принципу навчання людей старшого віку впродовж усього життя та підтримка фізичних, психологічних та соціальних здібностей.

Слухачами курсу можуть бути жінки від 55 років, чоловіки від 60 років, місце проживання яких зареєстроване в місті Хмельницький та які мають пенсійне посвідчення (крім внутрішньо переміщених осіб). Слухачі можуть мати освіту будь-якого рівня та мають бути зацікавленими в участі в освітніх програмах.

2. Основні завдання

2.1. Основними завданнями надання послуги є організація та проведення безкоштовного навчання та освітніх заходів для людей похилого віку згідно з затвердженими директором територіального центру програмами та планами організації послуги.

2.2. Надання послуги має забезпечити:

2.2.1. створення умов та сприяння всебічному розвитку людей похилого віку;

2.2.2. реінтеграцію людей похилого віку в активне життя суспільства;

2.2.3. надання допомоги людям похилого віку в адаптації до сучасних умов життя шляхом оволодіння новими знаннями, зокрема щодо:

- процесу старіння та його особливостей;

- сучасних методів збереження здоров'я;

- набуття навичок самодопомоги;

- формування принципів здорового способу життя;

- основ законодавства стосовно людей похилого віку та його застосування на практиці;

- формування та розвитку навичок використання новітніх технологій, насамперед інформаційних та комунікаційних;

- потенціалу та можливостей волонтерської роботи;

2.2.4. підвищення якості життя людей похилого віку, завдяки забезпеченню доступу до сучасних технологій та адаптації до технологічних перетворень;

2.2.5. формування практичних умінь і навичок;

2.2.6. можливість для розширення кола спілкування та обміну досвідом;

2.2.7. сприяння спільно з державною службою зайнятості у подальшому працевлаштуванні слухачів (за їх бажанням).

3. Порядок та умови здійснення соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку»

3.1. Під час організації надання послуги утворюються такі факультети:

- Іноземні мови: англійська, польська, німецька;
- Основи володіння оргтехнікою: комп'ютер (програми Skype, Viber, Word) планшет, мобільний телефон, принтер, сканер, копіювальна техніка;
- Правознавство;
- Психологія;
- Здоровий спосіб життя: лекційні та практичні заняття (фізичні вправи, аеробіка, дошка Євмінова, заняття на тренажерах та ін.);
- Хореографія;
- Хоровий спів;
- Крою, пошиття та ремонту одягу;
- Агроландшафт;
- Прикладне мистецтво (декоративний розпис, аплікації, вишивка, гончарна справа, плетіння).

Назва та кількість факультетів буде уточнюватись та змінюватись по мірі формування груп та потреб слухачів.

3.2. До організації навчання людей похилого віку можуть бути залучені викладачі вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, фахівці місцевих органів влади (за їх згодою), управління праці та соціального захисту населення, управління охорони здоров'я, юстиції, управління пенсійного фонду України в м.Хмельницькому, служби зайнятості, територіального центру.

3.3. Принцип «рівний – рівному» є одним із основоположних в організації надання послуги і передбачає якомога ширше залучення до викладання та проведення занять людей пенсійного віку, які мають відповідний досвід та освіту, обізнані з темою та проблемами, що передбачені програмою. Для викладання окремих тем курсу, доцільно залучати викладачів вищих навчальних закладів, студентів останніх курсів, представників громадських організацій та інших кваліфікованих професіоналів.

3.4. Процес навчання людей похилого віку повинен базуватися на принципах добровільності та методах навчання дорослих (додаток 1), поєднання теоретичних та практичних знань.

3.5. Навчання людей похилого віку повинно відбуватися за зверненням слухача та без застосування формальної перевірки отриманих знань та вмінь і передбачає:

- врахування життєвого досвіду та наявних знань, навичок слухачів;
- інтерактивну форму взаємодії між учасниками навчального процесу.

3.6. У навчальному процесі повинні застосовуватись як традиційні методи навчання, так і тренінгові методики, модульне навчання, які базуються на методах навчання дорослих.

3.7. При організації навчального процесу необхідно враховувати індивідуально – фізіологічні особливості слухачів, стан здоров'я, потреби.

3.8. Оптимальна наповнюваність навчальних груп 15 осіб, можлива і більша чисельність, але вона, як правило, не повинна перевищувати 25 осіб.

3.9. При плануванні лекцій у навчальному курсі кількість учасників може бути збільшена.

3.10. Організація місць для навчання повинна відбуватися з урахуванням індивідуальних особливостей слухачів (наприклад, при проблемах зі слухом слід запропонувати слухачеві сісти ближче). Кількість та тривалість занять повинна плануватись з урахуванням фізичних можливостей (тривалість заняття не повинна перевищувати 45 хвилин). Навчальний процес повинен передбачати перерви. Викладачу слід керувати силою голосу, говорити повільно, м'яко.

3.11. Навчання людей похилого віку слід проводити у спеціально-обладнаних приміщеннях, що відповідають санітарно-гігієнічних нормам, та з відповідним обладнанням. При виборі приміщення для навчання необхідно звертати увагу на те, щоб вхід до приміщення був обладнаний поручнями чи пандусом, поблизу була туалетна кімната. Кімната для занять повинна бути просторою та добре провітрюватися, її можна оздоблювати квітами та декоративними засобами. У кімнаті має бути дошка та засоби для роботи з нею. Бажано мати телевізор, відеомагнітофон, мультимедійний пристрій тощо.

3.12. Навчальний (базовий) курс триває протягом академічного року (дата початку та закінчення навчання визначається директором). Рекомендована тривалість курсу – 72 навчальні години, що передбачає навчання протягом 1 години 40 хв. (два заняття по 40 хвилин з перервою 20 хвилин), кожного тижня у визначені дні. Якщо слухачі закінчили базовий курс, вони можуть об'єднуватися в групи (факультети) за інтересами та продовжувати навчання, відповідно до їх потреб, уподобань та інтересів.

4. Оцінювання курсу

4.1. Оцінювання курсу орієнтоване виключно на заохочення слухачів «Університету третього віку», оскільки основним принципом організації навчання є отримання тими, хто навчається, задоволення від навчання та участі в навчальному процесі.

4.2. Територіальний центр заохочує слухачів, видаючи їм сертифікати (додаток 2), що підтверджують опанування слухачами базової програми відповідного курсу.

5. Структура програми

5.1. Програма курсу включає теми, що стосуються теоретичних знань та підходів до вивчення проблем людей похилого віку, передбачають набуття слухачами знань щодо збереження здоров'я, організації життя в старшому віці, правової грамотності, вмінь використання сучасних комунікаційних та інформаційних технологій, організації дозвілля тощо.

5.2. Організатори та викладачі використовують цю програму як основу, орієнтуючись, насамперед, на потреби слухачів (які теми є для них цікавими) та наявні ресурси (чи є викладачі, що обізнані щодо змісту запропонованих тем, чи є інфраструктура) та розробляють свою власну програму, яка може включати лише деякі із запропонованої тематики, а також містити нові.

6. Права та обов'язки

6.1. Слухачі мають право:

- знати принципи, що лежать в основі надання послуги;
- отримувати послугу та закінчувати навчання за власним бажанням;
- брати участь у процесі навчання;
- на доступність;
- отримувати інформацію про надані послуги.

6.2. Слухачі повинні:

- відвідувати заняття факультету, вказаного в заяві;
- відвідувати групу, в яку їх зараховано;
- повідомляти координатора роботи «Університету третього віку» про припинення (закінчення) навчання за власним бажанням;
- підтримувати добрі стосунки з іншими слухачами, викладачами та керівниками територіального центру;
- ошадливо ставитися до обладнання, де надається послуга;
- брати активну участь в організації послуги;
- поважати цінності та організаційні засади «Університету третього віку».

6.3. Слухачам не дозволяється відвідувати декілька груп одного факультету.

6.4. За порушення обов'язків (п.п.6.2, 6.3) за рішенням приймальної комісії слухачі можуть бути достроково відраховані з «Університету третього віку».

6.5. Територіальний центр повинен:

- забезпечувати надання якісних соціальних послуг, відповідні умови для навчання, ефективну організацію надання послуги;
- розробляти та впроваджувати нові програми розвитку та навчання відповідно до потреб слухачів;
- враховувати думку слухачів при визначенні часу навчання, формуванні навчальних груп.

7. Приймальна комісія

7.1. Приймальна комісія створюється наказом директора територіального центру у складі п'яти осіб:

- голова комісії – директор територіального центру;
- заступник голови комісії – фахівець територіального центру, який координує роботу «Університету третього віку»;
- члени комісії - працівники управління праці та соціального захисту населення та працівники територіального центру;

7.2. Повноваження приймальної комісії:

- приймає рішення щодо зарахування слухачів до «Університету третього віку»;
- розглядає питання, пов'язані з організацією роботи «Університету третього віку»;
- приймає рішення про відрахування слухачів з «Університету третього віку»;
- приймає рішення щодо видачі сертифікатів про опанування слухачами базової програми відповідного курсу.

8. Підстави для вступу до «Університету третього віку»

8.1. Для вступу до університету третього віку абітурієнт повинен подати до територіального центру:

- заяву на ім'я директора територіального центру (додаток 3);
- копію паспорта;
- копію пенсійного посвідчення.

Секретар міської ради

М.Кривак

Директор Хмельницького
міського територіального центру
соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)

І.Ковальчук

Методи навчання дорослих

Мозковий штурм - в парах, малих чи великих групах швидко генеруються та фіксуються (письмово чи усно) всі ідеї/коментарі щодо заданої теми. Коли ідеї генеровані, їх можна об'єднати або привести до ладу.

Вивчення випадків - індивідуально або в малих групах викладач презентує слухачам тему або ситуацію з реального життя для обговорення, аналізу, прийняття рішення.

Дебати/дискусії - публічний обмін думками між двома сторонами з актуальної теми. Слухачі індивідуально або поділившись на команди кваліфіковано та в межах певних часових рамок аргументовано доводять тезу, запропоновану до обговорення. Учасники дебатів/дискусії мають на меті отримання певного результату - сформувані у слухачів позитивне враження від власної позиції, виявити істину через зіставлення різних поглядів, правильне розв'язання проблем.

Індивідуальні вправи - слухачі проводять час індивідуально над виконанням завдання: розробляють плани, розмірковують над інформацією, почуттями та своїм ставленням.

Навчання в парах - розбиті на пари слухачі розмірковують над питанням чи темою, заданими викладачем, потім діляться своїми думками з партнером. Викладач може попросити слухачів поділитися своїми думками або представити групі думки партнера.

Доповідь - слухачі можуть представити детально розглянуту ситуацію чи питання, які стосуються теми, що вивчається. Презентація може відбуватися перед всією аудиторією з метою розгляду, обговорення, вирішення проблеми тощо.

Розповіді історій - слухачі діляться конкретним досвідом, який має відношення до теми, яка вивчається. Це може бути історія з власного життя чи історія з життя друзів, знайомих, колег. Ці розповіді допомагають забезпечити персональний зв'язок з матеріалами та допомагають слухачам визначити свої інтереси, цінності, точку зору. Інші слухачі мають змогу реагувати на різноманітність досвіду інших людей.

Розв'язання проблеми - ставиться певна проблема та презентується відповідний метод вирішення даної проблеми. Учасникам надається можливість індивідуально чи в групі представити шляхи вирішення поставленої проблеми.

Практичне оволодіння навичками - відводиться час для демонстрування/засвоєння нових навичок, потім відводиться певний час, щоб слухачі мали змогу попрактикуватися.

Конференція - люди з різним досвідом з даного предмету запрошуються на заняття з метою представлення своїх поглядів, відповідей на запитання, обговорення питань.

Гра - виконання певного завдання в різних ролях та в ігровій формі.

Демонстрація/показ - фахівець, який володіє певною навичкою, демонструє для слухачів процес її застосування з подальшим її засвоєнням.

Секретар міської ради

М.Кривак

Директор Хмельницького
міського територіального центру
соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)

І.Ковальчук

Хмельницька міська рада
Хмельницький міський територіальний центр
соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

СЕРТИФІКАТ № _____

Виданий на підтвердження того що _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
пройшов(-ла) курс навчання в «Університеті третього віку» на факультеті
(назва) _____ (_____ годин)
Прослухані курси:

Директор Хмельницького
міського територіального центру
соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)

(М.П.)

І.Ковальчук

«_____» _____ 20__ р.

Секретар міської ради

М.Кривак

Директор Хмельницького
міського територіального центру
соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)

І.Ковальчук

Додаток 3 до Порядку
Директору територіального центру соціального
обслуговування (надання соціальних послуг)

П.І.П. _____

Адреса: _____

Дата народження: _____

Номер телефону: _____

Заява

Прошу зарахувати мене слухачем «Університету третього віку» на факультет:

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» від 01 червня 2010 року №2297-VI даю згоду Хмельницькому міському територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) на обробку моїх персональних даних: прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані, відомостей, що містяться в документах про освіту, трудову діяльність, тощо та інших персональних даних, які містяться у наданих мною або щодо мене документах, зокрема з надання (отримання) соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку» та інших цивільно правових відносин. Мої персональні дані, на обробку яких я даю цю згоду, можуть бути передані третім особам тільки у випадках, передбачених законодавством України.

Додаток: копія паспорта, копія пенсійного посвідчення.

« ____ » _____ 20_ р.

(Підпис) _____

Витяг з Порядку та умов надання соціально-педагогічної послуги «Університет третього віку».

Розділ 6. Права та обов'язки

6.1. Слухачі мають право:

- знати принципи, що лежать в основі надання послуги;
- отримувати послугу та закінчувати навчання за власним бажанням;
- брати участь у процесі навчання;
- на доступність;
- отримувати інформацію про надані послуги.

6.2. Слухачі повинні:

- відвідувати заняття факультету, вказаного в заяві;
- відвідувати групу, в яку їх зараховано;
- повідомляти координатора роботи «Університету третього віку» про припинення (закінчення) навчання за власним бажанням;
- підтримувати добрі стосунки з іншими слухачами, викладачами та керівниками територіального центру;
- осядливо ставитися до обладнання, де надається послуга;
- брати активну участь в організації послуги;
- поважати цінності та організаційні засади «Університету третього віку».

6.3. Слухачам не дозволяється відвідувати декілька груп одного факультету.

6.4. За порушення обов'язків (п.п.6.2, 6.3) за рішенням приймальної комісії слухачі можуть бути достроково відраховані з «Університету третього віку».

6.5. Територіальний центр повинен:

- забезпечувати надання якісних соціальних послуг, відповідні умови для навчання, ефективну організацію надання послуги;
- розробляти та впроваджувати нові програми розвитку та навчання відповідно до потреб слухачів;
- враховувати думку слухачів при визначенні часу навчання, формуванні навчальних груп.

Ознайомлен (а,ий)

(Підпис) _____

Секретар міської ради

М.Кривак

Директор Хмельницького міського
територіального центру соціального
обслуговування (надання соціальних послуг)

І.Ковальчук